

Medialogica

‘Geweld tegen @Politie blijft maar door gaan. Ik ben er nog meer klaar mee dan dat ik er al klaar mee was. Alle studies zijn gedaan, alle randvoorwaarden ingevuld: ik laat mijn aarzelingen tav het stroomstootwapen varen. Invoeren dat ding! #taser’

De verontwaardiging in Nederland is groot, als op 30 augustus 2019 een agent van achteren wordt neergeslagen. Hij doet zijn werk en spreekt deelnemers van een trouwstoet aan, die zich niet aan de verkeersregels houden. Een Kamerlid stuurt op 2 september 2019 [bovenstaande tweet](#). Met die tweet tekent zich [opeens een meerderheid](#) in de Tweede Kamer af voor de invoering van het stroomstootwapen. Al sinds [2005](#) wordt er gepraat over de invoering van het stroomstootwapen, sinds 2009 vinden er tests plaats en sindsdien zijn er tal van (internationale) onderzoeken gedaan. In september 2019, als dit allemaal gebeurt, ligt er al bijna een jaar een advies voor invoering van het stroomstootwapen van de korpschef bij de minister.

Op 5 september 2019 verschijnt er een interview van toenmalig korpschef Erik Akerboom in de Telegraaf. Geweld tegen agenten tegengaan, is een van zijn speerpunten. In dat interview zegt hij dat het stroomstootwapen ‘effectief is om geweld te stoppen en werkt bovendien preventief. De taser geeft politiemensen een boost van vertrouwen. Het is een belangrijke investering in veiligheid.’ Akerboom is het wachten zat en zegt dat het te lang duurt. Otto Adang, lector aan de politieacademie en bijzonder hoogleraar Veiligheid en Collectief gedrag aan de Rijksuniversiteit Groningen, zegt op diezelfde dag in Trouw: ‘Ik begrijp de oproep van Akerboom wel: het is gebruikelijk om een incident aan te grijpen om iets te agenderen.’

De woorden van Akerboom zijn in lijn met de conclusies van het [evaluatieonderzoek](#) van Adang (lid van de stuurgroep verantwoordelijk voor begeleiding van de pilot) uit april 2018, namelijk dat dankzij het stroomstootwapen een groot aantal lastige gevaarsituaties tot een goed einde is gebracht, dat waarschuwen of dreigen met de pijltjes vaak voldoende is om medewerking te krijgen, dat het voor meer zelfvertrouwen bij agenten heeft gezorgd en dat het tot minder verwondingen heeft geleid bij agenten én bij personen tegen wie het stroomstootwapen is ingezet. De politie neemt alle aanbevelingen van de evaluatie integraal over.

Op 9 juni 2020 stelt onder andere Adang in [een uitzending van Medialogica](#) echter dat de door de politie gevoerde argumentatie om het stroomstootwapen te willen niet klopt. Het programma concludeert vervolgens dat het stroomstootwapen op oneigenlijke grond ingevoerd wordt. Een columnist van NRC [schrijft daags](#) na de uitzending dat de politie het vertrouwen van burgers en media heeft misbruikt, dat de afdeling voorlichting van de politie liegt en kletspraat verkoopt. Grote woorden, die weerwoord verdienen.

De politie heeft sinds eind 2017 acht keer nieuwsberichten geplaatst over het stroomstootwapen. Die berichten gingen over (tussentijdse) uitkomsten van proeven met het stroomstootwapen, over onderzoeken naar het stroomstootwapen, over de inzet per of over aanscherping van de regels bij het werken met het stroomstootwapen. De politie vond (en vindt) het belangrijk om het publiek informeren, zeker over een onderwerp als dit. In geen van deze berichten wordt beweerd dat het stroomstootwapen het antwoord is om geweld tegen politiemensen stoppen. Wel dat het helpt om ons werk beter en veiliger, met name vanuit het perspectief van het slachtoffer, te doen.

De politie zou ‘jarenlang’ hebben beweerd dat het geweld tegen agenten toeneemt en dat als hoofdargument hebben gebruikt om te pleiten voor invoering van het stroomstootwapen, aldus Medialogica. Nu voert het te ver om alle persberichten die de politie hierover heeft verstrekt integraal hier op te nemen. Die berichten zouden namelijk iets anders laten zien.

De politie publiceert sinds maart 2018 jaarlijks cijfers over het geweld tegen politiemensen en doet dat per werkcontext en rubriek. Dat doet de politie op basis van dezelfde bron; een speciaal daartoe

vanaf 2015 ontwikkeld registratiesysteem. De politie registreert zowel per incident in een systeem dat BVH heet, als per collega die met agressie en geweld te maken krijgt in een systeem dat DELTA heet. We realiseren ons dat dat erg technisch is, maar op die manier voorkomen we juist dubbeltellingen. Achter één incident in BVH kunnen meerdere collega's geregistreerd staan, wie die collega's zijn kunnen we vervolgens in DELTA terug zien.

In 2017 kregen politieambtenaren 9.598 keer te maken met verbaal en fysiek geweld. In 2018 was dat 10.781 keer en sprak de politie inderdaad van een stijging. In 2019 spreekt de politie van een stabilisering met 10.624 politiemensen die met agressie en geweld werden geconfronteerd. In het registratiesysteem wordt bij meerdere agressievormen alleen de zwaarste in telling genomen, er is dus geen sprake van dubbeltellingen zoals in Medialogica wordt gesuggereerd. In geen van de nieuwsberichten pleit de politie voor de invoering van het stroomstootwapen als noodzaak om geweld tegen politiemensen te stoppen.

Aanleiding voor het ontwikkelen van dat registratiesysteem was trouwens dat bij enkele tientallen politiemensen agressie en geweld in de privésfeer plaats vond. De politie, bij monde van toenmalig korpschef Bouman, vond het belangrijk om daar als goed werkgever zicht op te hebben om collega's te kunnen bijstaan. Dat vinden we nog steeds. Met het systeem bedrijft de politie dan ook geen statistiek, maar bieden we collega's die te maken krijgen met agressie en geweld passende hulp en ondersteuning, of kunnen we maatregelen nemen als dat nodig blijkt. We zullen bovendien niet nalaten om aandacht te vragen voor agressie en geweld waar politieagenten mee te maken krijgen.

In de uitzending wordt ook gerefereerd aan cijfers van de jaarwisseling 2018-2019. Ook daar zou de politie de boel opgeklopt hebben, zo beweert Medialogica. Ook dat is niet zo. Sterker nog: in het nieuwsbericht van 1 januari 2019 dat medialogica aanhaalt staat nota bene dat de cijfers voorlopig zijn en alleen betrekking hebben op de periode van 31 december 2018 00.00 uur tot en met 1 januari 2019 08.00 uur. De cijfers, die overigens op nadrukkelijk verzoek van veel media snel verstrekt worden, geven een eerste beeld en zijn alleen te vergelijken met het tijdvak en de categorieën van het jaar daarvoor.

Er is op 1 januari nog geen compleet beeld te geven van de incidenten tijdens de jaarwisseling, omdat politiemensen nog geen tijd hebben gehad om te registreren, want zijn nog aan het werk. Of hebben de voorkeur gegeven aan hun bed na een lange nachtdienst en registreren incidenten in de dagen daarna. De definitieve cijfers die op 11 januari 2019 met een brief van de minister van J&V met de Tweede Kamer werden gedeeld, lieten zien dat het totaal aantal politiemensen dat slachtoffer werd van geweld tijdens die jaarwisseling weliswaar daalde van 88 naar 82, maar dat het aantal daarvan dat slachtoffers werd van fysiek geweld steeg van 38 naar 58. Ook in het eerder genoemde nieuwsbericht en de brief van de minister wordt met geen woord gerept over of een pleidooi gehouden voor het stroomstootwapen als middel dat het geweld had kunnen voorkomen.

De wetten van de media - de *medialogica* zo je wilt - schrijven voor dat je stil moet zitten als je geschoren wordt, maar wat ons betreft ook dat je valse beschuldigingen actief weersprekt. Doel van het programma Medialogica is inzicht te geven in hoe beeld en werkelijkheid tot stand komen. Dat is een nobel streven. De vraag is echter welk beeld hier precies onderzocht is en tot welke werkelijkheid dat heeft geleid. De politie wil niet mee in wat tegenwoordig usance lijkt, namelijk klagen over 'de' media bij een onwelgevallige publicatie. Vrije media zijn namelijk een groot goed en dat dient beschermd.

Hetzelfde geldt echter voor het aanzien van de politie als deze misbruik van vertrouwen en erger wordt verweten, op een dossier dat een veel langere geschiedenis kent dan een interview op 5 september 2019, waar zoveel partijen een rol en belang hebben en dat maatschappelijk zo gevoelig ligt. Dat had méér achtergrondonderzoek en mínder makkelijke conclusies verdiend. Je zou bijna verlangen naar een Medialogica over deze Medialogica.

Jaarcijfers geweld tegen politiemensen

- 12 mei 2020: [Aandacht voor geweld tegen politie blijft noodzakelijk](#)